



**autobedrijf**

tel. 05946 - 59142  
b.g.g. 58324

**HA** v.d. hoek en alting

openderweg 6-8, opende

gespecialiseerd  
in mercedes

onderdelen: alle merken

diverse occasions

motorrevisie

banden, accu's, uitlaten  
speciale prijzen

vakantiehuisjes etc. garages schuurtjes vakantiehuysjes paardeboxen garages schuurtjes

 **houtbouw**

**erpstra**

openderweg 1.  
9865xd opende.  
tel. 05946 - 59192/59471

vakantiehuisjes paardeboxen garages schuurtjes



UITGAVE VAN DE STICHTING DE KEUVELAAR  
(opgericht door de Vereniging Plaatselijk Belang Opende)  
Contact-adres: Anneke Top-Gerritsma, Provincialeweg 154,  
Opende, telefoon 05946 - 59763



## van de redactie

Na een vakantieperiode van 2 maanden is hier het eerste nummer van de 14e jaargang.

We hopen dat u allemaal van een prettige vakantie heeft genoten en evenals de redactie weer met frisse moed van start bent gegaan.

Zoals u in het laatste nummer van de 13e jaargang hebt kunnen lezen is de heer Harry Veenstra m.i.v. de 14e jaargang gestopt als fotograaf. We zijn erg blij u mee te kunnen delen dat we de heer T. Wijma bereid hebben gevonden om de taak van Harry over te nemen.

Wilt u een foto bij een door u geschreven artikel, dan kunt u contact opnemen met de heer Wijma, Provincialeweg 68, telef. 59118.

Kopy voor het oktober-nummer kunt u inleveren vóór **3 oktober** bij Anneke Top, Provincialeweg 154, Opende, tel. 05946-59763.



## Plaatselijk Belang

### Bestuursvergadering

Het bestuur vergaderde op 18 september j.l.

### Culturele Raad

Zangavond in de Geref. kerk te Doezum, is uitgesteld tot volgend jaar.

### Anjerkollekte

De opbrengst in Opende was f 475,-.

Aktiviteiten melden: Gemeentesecretarie, afd. Welzijn (dhr. Loijenga), tel. 14000.

## Fietspad langs De Scheiding

Op woensdagavond 13 september 1989 werd een hoorzitting gehouden over het fietspad langs De Scheiding in café Jan Bos.

Deze avond was druk bezocht door aanwoners, belangstellenden en diverse instanties of verenigingen. Gemeentebestuurders van diverse gemeenten aan De Scheiding waren ook vertegenwoordigd. De wethouder van Grootegast, de heer S. Helmhout, leidde de vergadering. En volgens hem was het zeer moeilijk geweest om bij en tot elkaar te komen. Zeker de verdeling van de kosten over de diverse gemeentes en de twee provincies had al veel hoofdbrekens gekost. Maar nu is het dan zover, de tekeningen zijn klaar. De verdeling van de centen is geregeld en wat hem aangaat kan de schop in de grond. Als alles is aangekocht en de inspraakavonden achter de rug zijn, kan er volgend jaar worden begonnen.

De lengte van het fietspad is 4800 meter en de breedte 2.75 meter. Het eindigt bij de puntpaal. Dit is wel sneu, want het was mooier geweest als de gemeenten Marum en Opsterland ook mee hadden willen werken. Maar dezen houden de boot af, gezien de hoge kosten van het laatste stuk fietspad.

De aanwoners van de Scheiding zullen nog wel met veel vragen zitten. Hoe wordt dit opgelost of hoe wordt dat probleem aangepakt. Maar het is toch verheugend dat er in een paar jaar zoveel is bereikt. Dat geeft de burger weer moed. We zullen hopen dat alles nu goed verloopt, dan fietsen we met een paar jaar langs De Scheiding.

H. Bekkema

## Multifunktioneel Centrum te Opende

Op de raadsvergadering van 3 oktober 1989 komt het beschikbaar stellen van een krediet groot f 500.000,- aan de orde, om realisering van de aanbouw bij het gymnastiekgebouw mogelijk te maken.

In het beleidsplan Dorpsvernieuwing Opende, vastgesteld op 2 februari 1982 door de raad, is de akkommodatie-problematiek als knelpunt voor ons dorp aangegeven. Op basis van deze gegevens is indertijd een plan ontwikkeld voor de bouw van een groot multi funktioneel gebouw. In de raadsvergadering van 1 juli 1986 is door de raad besloten om hiervoor geen geld beschikbaar te stellen. Om reden dat de investeringslasten en exploitatiekosten te hoog en onzeker zouden zijn. Het gehele plan is toen van de tafel geveegd; het was te groot van opzet volgens onze bestuurders in Grootegast. Na vaststelling van een beleidsnotitie voor sociaal cultureel werk in juli 1987 ging men weer van start.

In samenwerking met de Vereniging Plaatselijk Belang Opende, de Overleggroep Sociaal Cultureel werk, de peuterspeelzaal en de gemeente werden er weer plannen ontwikkeld en wel op basis van wat er precies nodig was om aan alle eisen te voldoen, maar dan wel zo sober mogelijk om het financiële plaatje haalbaar en betaalbaar te houden. Dit is uiteindelijk in samenwerking met het architectenburo Olsmeyer, De Graaf en Algera gelukt. Deze hebben een mooi geheel getekend en dit was voor de diverse gesprekspartners aanleiding om ja te zeggen en alles verder uit te werken.

Het financiële plaatje werd uitgewerkt, subsidies werden aangevraagd bij het Koninkin Juliana Fonds. Dit fonds heeft inmiddels laten weten dat we f 40.000,- subsidie kunnen ontvangen.

Dit is ongeveer f 100.000,- minder dan we verwacht hadden; zodoende hebben we om een herziening van deze beschikking gevraagd.

Maar omdat we verder moeten vinden we het voorstel van B en W aan de raad een goed voorstel. Als de raad op 3 oktober hun fiat aan dit voorstel geeft, kunnen we dit jaar reeds de schop toch nog in de grond ste-

ken en starten met de bouw. De tekening en het financiële plaatje hierbij hebt u reeds in een eerder nummer van De Keuvelaar kunnen lezen en zien. Duimen maar en hopen op een goede beslissing van de raad.

H. Bekkema



### Maand JUNI

#### Geboren:

(Nagekomen mei): Martine Karin, d.v. K. v.d. Velde en M. G. v.d. Velde, Opende, 20 mei.

Juni: Arjan Hilbert Taco, z.v. A. Stoker en M. M. Boonstra, Opende, 26 juni.

#### Overleden:

lekje Vroom (94), gehuwd geweest met Geert Oost, Opende, 1 juni; Wietze Dijkstra (77), gehuwd met Janke v.d. Meer, Opende, 18 juni; Tjipke Theunis Nieuwland (80), gehuwd met Jitske Bekkema, Opende, 23 juni; Jan Onne Klaas Vroom (102!), gehuwd geweest met Ettje de Haan, Opende, 24 juni.

#### Gehuwd:

Willem Brouwer (26), Rottevalle en Annigje Jantje Pool (20), Opende; Richard John Fitzgerald van Roon (23), Opende en Aukje Iepema (22), Opende.

### Maand JULI:

#### Geboren:

Lianne Gerarda Catherina, d.v. E. P. F. Schol en W. A. Wilhelm, Opende, 5 juli; Inge, d.v. E. v. Meurs en D. A. Koning, Opende, 25 juli.

#### Overleden:

Sofia Regina Hüppe (63), gehuwd geweest met Jelke Dijkstra, Opende, 4 juli; Jantje Jeike Postema (78), gehuwd geweest met Marten van Duinen, Grootegast, vroeger te Opende, 4 juli; Harmina van Zwol (86), gehuwd geweest met Auke Krist, Grootegast, vroeger te Opende, 16 juli.

#### Gehuwd:

Jan Willem Dikkers (31), Opende en Elisabeth Brigitta Noordenbos (29), Opende.



# Het verleden in beeld....



*Bloemencorso te Groninger-Opende 1905.*

## Bloemencorso te Groninger Opende 1905

Het is de redactie nog niet gelukt bijzonderheden over het bloemencorso te weten te komen. Wel is te zien waar de foto genomen is. De fotograaf keek in de kom van Opende-Oost naar het oosten.

In de verte zag hij een handwijzer. Die moet gestaan hebben op de hoek van de Hoflaan en er moet op gestaan hebben Noordwijk of Marum.

Evenals op foto's van latere tijd is te zien dat

er langs de weg jonge bomen staan. Die zijn nu allen verdwenen. Het huis links is herkend als het huis dat nu Provincialeweg 159 is. Vóór 1 juni 1970 was het Provincialeweg 28 en vóór 1 januari 1952 D42.

De man, die op de trommel moet slaan, moet ene Buma geweest zijn.

Dit is alles was de redactie kan vertellen. Zij is zeer benieuwd of er lezers of lezeressen zijn, die wat over deze oude foto kunnen vertellen.

De foto is van de secretaris van de redactie, J. M. van der Harst.

---

## Dorpsagenda

### 30 september:

Gezamenlijke bejaardensoos in Doezum.  
Aanvang 14.00 uur.

### 12 oktober:

Bejaardensoos, Groene Kruisgebouw te Opende, aanvang 14.00 uur.

## Kollekte

De kollekte t.b.v. de kankerbestrijding heeft f 2.043,10 opgebracht.

Alle gevers, geefsters en kollektanten hartelijk dank.



## Plattelandsvrouwen afd. Opende-Kornhorn

We zijn het nieuwe seizoen begonnen met „een dagje Dwingeloo”. Op 5 september zijn we met 30 dames om 9.00 uur in de auto's gestapt en om 10.00 uur waren we in Dwingelo. Daar aangekomen werden we verwelkomd met koffie en koek in de grote meubelzaak van de firma Wiechers.

Na enige uitleg over meubels en bedden mochten we vrij rondsnuffelen in de grote toonzaal. Hierna konden we een uurtje in het dorp rondswalen.

Om 12 uur hebben we met z'n allen genoten van een Drentse koffietafel. Toe was het tijd om te gaan fietsen. We zijn om half twee vertrokken en om 5 uur waren we weer terug van een prachtige fietstocht in de omgeving van Dwingeloo. Om half zeven waren we weer in Opende terug.

Op 20 september hadden we weer onze eerste bijeenkomst in het Vrijzinnig Ge-

bouw. Op het programma stond bloem-schikken.

Hieronder volgt het programma wat we het komend seizoen hopen te brengen:

**2 oktober:**  
naar Sebaldeburen: „Van Lauwerszee naar Dollard tou”

**18 oktober:**  
Kuurcentrum van Nieuweschans

**22 november:**  
mevr. G. Schippers uit Sneek, met „humor in de trouwzaal”

**20 december:**  
gourmetten

**17 januari:**  
jaarvergadering

**21 februari:**  
Ned. ver. Rheumabestrijding

**21 maart:**  
„Eendagsbestuur”

**18 april:**  
Mevr. Dijkhuizen uit Niebert met „Groninger humor”



## VASTE PLANTEN KWEKERIJ

**A. Wijma**

Broersma's Reed 6  
9865 XH Opende  
Tel. 05946 - 59789

**Mei:** Fietstocht

**Juni:** onze jaarlijkse zomerreis

Nieuwe leden zijn van harte welkom en kunnen zich opgeven op onderstaand adres:

Mevr. A. Dijk-Turksma, Opendeweg 14, Opende, tel. 05946-59652.

## Plattelandsvrouwen afd. Opende/Kornhorn

### ZOMERREIS 1989

6 juni was de dag dat de dames van de plattelandsvrouwen op reis gingen. Het doel van de reis was Den Haag. In Hoofddorp werd in het Brugrestaurant koffie gedronken. Daarna werd een bezoek aan Panorama Mesdag gebracht. Toen gingen we naar het ruimsporttheater Omniversum. Ook Madurodam werd met een bezoek vereerd. In Den Oever werd 's avonds gedineerd. Een prachtige reis.

Plattelandsvrouwen  
Opende/Kornhorn



**Vrouwen-  
vereniging**

### HET HEIDEBLOEMPJE

De vrouwenvereniging 'Het Heidebloempje' hoopt weer te vergaderen. De eerste vergadering is op 2 oktober. We vergaderen op de maandagavond, om de 14 dagen, in De Stjelp. We beginnen om half acht. Nieuwe leden zijn van harte welkom.

Het bestuur

### VROUWENVERENIGING ZUID

Dinsdag 12 september zijn de dames van de Vrouwenvereniging uit Zuid een dagje uit geweest.

Om kwart voor 10 reden 16 dames in 4 auto's richting Norg, waar we uitgenodigd waren door mevrouw Geertje Drost in haar zomerhuis. Half 11 waren wij hier aanwezig. Het was prachtig weer, zodat we de hele dag buiten konden zijn. We hebben dan

ook genoten en zijn heel erg verwend. Er was voor alles gezorgd. Koffie met zelfgebakken appeltaart, een drankje met hartige hapjes en zelfs met het eten was er op ons gerekend. Wat ons allen bijzonder goed smaakte.

's Middags hebben wij een boswandeling gemaakt. Hierna stond de koffie en thee en zelfgemaakte cake al weer klaar.

De dag vloog om; voor men het wist was het half vijf en moesten we weer naar huis.

Wij hebben een fijne dag gehad.

Na Geertje heel hartelijk bedankt te hebben voor alle goede zorgen, zijn we weer naar Opende gereden, zodat alle dames om half zes thuis waren.

A.v.B.

### VROUWENVERENIGING OPENDE OOST EN ZUID

Op 20 juni zijn de dames weer met elkaar op stap geweest, met mooi weer en Jan Wassenaar als chauffeur. Via Heerenveen ging de reis langs Zwolle en Harderwijk op Veenendaal aan, waar we de Tefal-fabriek bezochten. Onder het genot van een kop koffie werd ons getoond wat voor mooi keukenmateriaal er te koop is o.a.: de elektrische grillen, de barbecue.

Om 1 uur werd de reis voortgezet. In Lunteren werden de rozentuinen bezichtigd. Toen gingen we over de Veluwe en via Hasselt naar Giethoorn. De laatste stop was Steenwijk, waar nog gewinkeld werd en daar stond ook de warme maaltijd op ons te wachten, wat tot in de puntjes verzorgd was.

Voldaan kwamen we weer in Opende aan, waar mevrouw Kompaan ons wel thuis en een mooie vakantie toewenste.

Het bestuur

### Dansclub 'Draai en zwaai'

Elke derde zaterdag van de maand dansen in De Stjelp. Aanvang half negen. Iedereen is van harte welkom.

Het bestuur

Geen bonus- of winstdeling achteraf,  
maar gewoon **nu** een

# HOGERE RENTE

Voor Uw spaar- en depositogelden.

---

Voor de juiste tarieven kunt U bellen met  
onze afdeling deposito's.

Tel. 05124 - 19 25

---

Een degelijk bankiershuis sinds 1909

---

Balanstotaal ruim  
f 215.000.000,00

---



**Spaar en Voorschotbank**  
**Surhuisterveen**

Torenplein 7, 9231 CG Surhuisterveen Tel. 05124 - 19 25

---



## Crescendo evenaart Greg Lemond

Greg LeMond mocht gisteren in Parijs twee eerste prijzen in ontvangst nemen, maar dat deden de wielrijders van het muziekkorps Crescendo uit het Groningse Opende een dag eerder in Kerkrade ook.

In perfecte cadans reden de veertig leden van de showband onder leiding van kopman / tamboer-maitre Bert Nowee zaterdag met hun tweewielers over de atletiekbaan. Om de jury iets meer tijd te geven om de fietsers twee volle ronden te beoordelen moesten Conjaerts volgde de verrichtingen van de fietsende muzikanten voor een deel in een riksja (tweewieler).

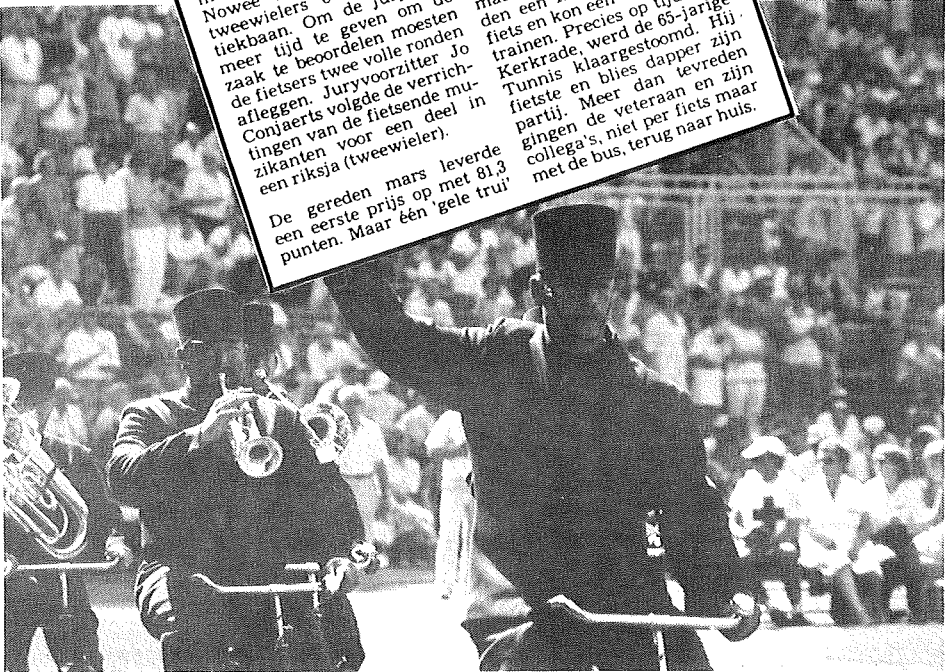
De gereden mars leverde een eerste prijs op met 81,3 punten. Maar één 'gele trui'

was voor het Groningse peloton niet genoeg. Bij de show werd ook een dikke eerste prijs bij elkaar gepeeld met 82,2 punten.

Bert Nowee vertelt na afloop dat musiceren op de fiets geen eenvoudige klus is. „Elke trilling bij het fietsen wordt met het mondstuk opgevangen. Om dan toch een zuivere toonvorming te krijgen, is moeilijk. We hebben veel voor Kerkrade getraind. Het heeft behalve zweet ook bloed gekost. Frontale botsingen hebben we op de trainingen genoeg gehad”.

Tunnis Gaikema, voorzitter van het wielrijdersmuziekkorps, is de Geert-Jan Theunisse van de groep. Hij maakte twee maanden geleden een fikse smak met de fiets en kon een tijdlang niet trainen. Precies op tijd voor Kerkrade, werd de 65-jarige Tunnis klaargestoomd. Hij fietste en blies dapper zijn partij. Meer dan tevreden gingen de veteranen en zijn collega's, niet per fiets maar met de bus, terug naar huis.

Het lovende artikel in „De Limburger”.



**muziek  
Crescendo**

Ongetwijfeld las u in de streekbladen over het succes van Crescendo op het Wereld Muziek Concours te Kerkrade. Twee eerste prijzen in de hoogste divisie van dit interna-

tionale concours is niet gering. De prestatie mag er wezen, want onder leiding van de nieuwe leider Bert Nowee werd in 8 maanden tijd een geheel nieuwe show ingestudeerd, terwijl de meeste deelnemende verenigingen daar toch zeker één tot meerdere jaren over doen. Nog opmerkelijker wordt het als u weet dat enkele weken voor het concours nog een nieuw nummer werd

# GROENTEN & FRUIT SPECIALZAAK

Voor een pracht assortiment GROENTEN & FRUIT, een mooie kollektie panklare groenten, vele soorten rauwkost-salades, soepgroenten, groot assortiment losse peulvruchten.

Puikbeste aardappelen.

Onze specialiteit:

*HET OPMAKEN VAN FRUITSCHALEN EN FRUITMANDEN.*



## GEBR. **KOOP**

## TIMMERBEDRIJF

Prov.weg 95 • OPENDE  
Tel. 05946-59980, b.g.g. 58352



***Wij houden ons  
aanbevolen voor  
elke klus in en  
rondom het huis.***

Tevens maken wij voor u kozijnen, deuren, trappen, etc., in elke maat of model, tegen zeer scherpe prijzen.

toegevoegd om het geheel aantrekkelijker te maken.

Niet alleen de programma-makers van de KRO die hun complimenten voor de leuke show overbrachten toonden het bijzondere aan van de fietsende muzikanten, maar vooral ook de pers in Limburg maakte met veel ophef gewag van Crescendo uit Opende, hetgeen mag blijken uit het bijgaande artikel uit „De Limburger” van maandag 24 juli j.l.

Het concours bestond uit twee delen. De marswedstrijden en de showwedstrijden. Al tijdens het binnenkomen voor de marswedstrijden wisten de muzikanten uit Opende dat ze in ieder geval het publiek op de hand hadden. Het daverende applaus was daarvan het bewijs. Ook later bleek dit weer bij de showwedstrijden. Mocht de KRO de gehele show nog eens uitzenden, dan zult u merken hoe enthousiast het publiek reageerde op iedere nieuwe situatie die zich voordeed in de show. De muzikanten gingen het natuurlijk niet alleen om het publiek, maar ook om de jury. Zij gaven per slot van rekening de punten.

Uit het geschreven en op cassettes ingesproken commentaar mag worden gekonkludeerd dat ook de jury zeer positief was. Het muzikale gedeelte werd minder gewaardeerd dan de show-choreografie, maar de punten die gegeven werden waren voldoende voor twee eerste prijzen. Vooral het Amerikaanse en het Engelse jurylid waren zeer te spreken over de prestatie van de fietsende muzikanten. Vol stijgende verbazing spraken zij hun commentaar in op de band.

Voor de leden van Crescendo was het een geweldige ervaring om met een dergelijk resultaat terug te komen. Veel van de leden zijn direkt na het W.M.C. op vakantie gegaan, moe van de vele oefeningen en wedstrijden. Toch hopen zij u binnenkort hun twee behaalde oorkonde's te kunnen laten zien tijdens een optreden in eigen dorp.

## Beter bewegen!

Wist u dat er in Opende ook een groep „Beter Bewegen” bestaat? Deze groep is voor iedereen, die regelmatig iets wil doen aan lichaamsbeweging, met het doel zich fit en

gezond te voelen. De groep komt iedere donderdagmorgen bijeen van 9.00 tot 10.00 uur in het Groene Kruisgebouw te Opende. Nieuwe leden zijn van harte welkom.

Voor inlichtingen kunt u terecht bij de beheerder van het Groene Kruisgebouw: mevr. M. Bijlsma-Alting, telef. 05946-59081.

A.L.B.

*5 juli 1989:*

## Teake van der Meer in Opende

Kom, dacht ik, even een stukje in De Keuvelaar, om te vertellen hoe gezellig het kan zijn als er iets wordt georganiseerd, zoals bij de stichting „Opstap”. die Teake van der Meer had uitgenodigd om in Opende te komen.

De opkomst was geweldig en Teake van der Meer ook. Hij heeft bij mij en ik denk nog bij vele anderen, de lachspieren goed losgemaakt. Er waren zelfs mensen die huilden (natuurlijk van het lachen).

Ook de muziek van „The Evans” was geweldig. De jongens hebben de stemming er goed ingehouden.

Na een dansje, en op het laatst de polonaise, zijn we tevreden huiswaarts gekeerd.

W. Gjaltema,  
Openderweg



**Buurt~  
vereniging**

### Nieuws van de BV „Westerkluff”

Donderdag 6 juli hadden de buurtbewoners een puzzel fietstocht van ± 20 km. Ze startten om 19 uur om de 3 min. De opdrachten waren niet gemakkelijk, dus er waren veel afvallers, maar ook één winnaar, dat was Harrie Elzinga. Die kreeg de wisselbeker voor een jaar. Na loting was Lubbert Dijk de winnaar van de poedelprijs; een medaille. Er waren 24 ouderen en 8 kinderen aanwezig. Na afloop was er koffie

Café Restaurant Snackbar

# Sportzicht

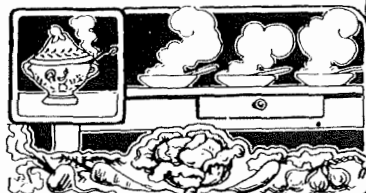


voor uw  
gezelligheid,  
in drankje  
of  
in hartig  
hapje

beleefd aanbevolen:  
*Johnny en Zus*

provincialeweg 66  
9865 AK Opende. tel. 05946 - 59954

s. maandags  
gesloten



## folkert nobach loonbedrijf



tel. 05946 - 59495

Voor alle  
voorkomende  
werkzaamheden

Provincialeweg 101 \_\_\_\_\_ 9865 AD Opende

met wat er bij. Om ± 22 uur ging ieder moe maar voldaan naar huis.

Zaterdag 19 augustus zijn de kinderen van 1 tot 12 jaar een middag naar "Nienoord" in Leek geweest, ze zijn om 2 uur 's middags vertrokken met 3 auto's en 12 kinderen. Ze hadden oud brood mee gekregen om de dieren te voeren en er werd natuurlijk naar hartelust gespeeld. Ook werden ze getrakteerd op ijs en patat en natuurlijk drinken want het was warm. Toen dat op was keerden ze moe om 18.30 uur terug in Opende.

Vrijdag 1 september.

Vrijdagavond hadden de buurtbewoners een barbeque. Ze waren om 20.30 uur aanwezig in de garage van de fam. Eizinga, 36 personen kon het bestuur welkom heten. Na wat gepraat kon ieder voor zich naar het vuur om wat te bakken, ook waren er salades en drinken. Voor iedereen was er voldoende aanwezig. Het was een heel gezellige avond, om ± 1 uur ging ieder met een volle maag naar huis.

Het bestuur.

## Vakantiereis bejaarden gemeente Grootegast

Zaterdagmorgen 24 juni om 7 uur stond Jan Wassenaar uit Opende met de dubbeldekker van Dalstra bij ons voor het huis om de eerste personen in te laden voor een 8 daagse reis naar Hallenberg in Sauerland. Nadat in verschillende dorpen nog mensen moesten instappen zijn wij om 8 uur vertrokken uit Grootegast met 61 personen. Er waren 3 mensen bij van 86 jaar. Het was mooi weer, dus het begin was al goed. Om 10 uur hebben wij in Lutte koffie gedronken en om 12 uur hadden wij een broodmaaltijd in Teckelenburg.

Jan had een prachtige route uitgezocht dus wij hebben onderweg veel gezien. Om 4 uur kwamen wij in Hallenberg aan in hotel Diedrich. Nadat wij allemaal een kamer kregen toegewezen, konden de koffers worden uitgepakt. Om 7 uur kregen wij een diner wat goed smaakte.

Wij hebben in die 8 dagen heel wat gezien van Sauerland. Te veel om op te noemen. In

Attendorf hebben wij een prachtige grot bezichtigd. De hotelhouder had zelf een vijver met forellen en dan mochten de mensen zelf één vangen en die werden daar dan gebakken door de kok.

Er waren picknicktafels met banken en toen hebben wij die vissen opgegeten met broodjes, salades en thee erbij. Dat was een hele belevenis. Het weer was de hele week prachtig. Ik kan al onze belevenissen niet vertellen, want dan is de keuvelaar gelijk vol. Maar het was een prachtige reis. Zaterdagavond 1 juli waren wij om 9 uur weer thuis met 61 zeer tevreden mensen.

E. Bekkema-Elzinga.



Op vrijdag 7 juli reden de heer en mevrouw v.d. Heide voor de laatste keer de kinderen van Het Kompas en de Klister naar huis. Als dank voor hun jarenlange inzet kregen ze van ouders en personeel van beide scholen een kadobon en een boeket bloemen aangeboden.



**Kamperen in rust en ruimte,  
aan 15 ha. surfwater.**

**Op de groene grens van  
Groningen, Friesland en Drente.**

Vaste-/Seizoen-/Deeltijd-/Hoogseizoenplaatsen

**Uw stacaravan wordt door ons  
gratis gehaald (uit geheel Nederland)  
en aangesloten op elektra, water en  
riolering.**



**in ideale camping  
voor het hele gezin**

VAKA. PARK 'T STRANDHEEM - PARKWEG 2 - 9665 VP OPENDE

uw warme  
bakker **J. A. IJKEWA**

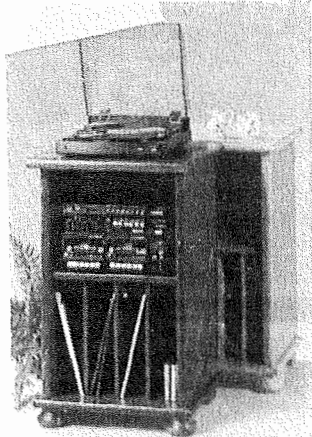


Provincialeweg 71  
9865AC Opende  
tel. 05946 - 59180

heeft voor u

1e week: Tompoezen ..... v. 4,00 v. 3,00  
2e week: Slagroomtaart ..... v. 4,95 v. 3,95  
3e week: Appeltaart ..... v. 5,95 v. 4,50  
4e week: Speculaas ..... v. 3,25 v. 1,95

## HERFST-AANBIEDINGEN!



2 + 3 zits, grijs ..... 790,-  
Witte salontafels v.a. .... 219,-  
4 stoelen + tafel, wit ..... 598,-  
1 persoons grenen ledikant  
90x200, + gratis rolbodem ..... 159,- 175,-

Witte bloemtafels  
Witte TV-meubeltjes  
Witte krantebakken

## IJTSMA'S MEUBELHANDEL

Provincialeweg 56-58, Opende, telefoon 05946 - 59218

Vrijdags koopavond • Maandags gesloten

Komplete woninginrichting.  
± 2000 m<sup>2</sup> showruimte.



Opende is een levend dorp; dat blijkt ook steeds uit de Keuvelaar. Opende heeft een prachtig zwem- en surfwater, waar druk gebruik van gemaakt wordt, zeker in deze mooie zomer. Maar is er nu werkelijk niets te doen tegen de bijna altijd er om heen zwervende voyeurs-exhibitionisten. Ik heb dit nog nooit zó erg, waar dan ook, meege maakt. Het is voor mij en ik moet aannemen voor vele anderen een grote ergernis. Ik geloof dat ik de politie eens zou moeten aanraden zich als vrouw verkleed in de buurt van het water te bewegen, te begeven.

Mevr. L. Hopkes-Helt  
Opendeweg 24, Opende.



*Mevr. Koop uit de Sjallemastraat stond wel even raar te kijken toen ze de zitting uit één van haar stoelen tilde en daaronder een groot wespennest ontdekte.*

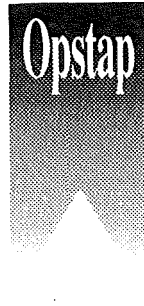
## **gymnastiek D.A.V.O**

### Attentie!

Onze gymvereniging D.A.V.O. houdt in de eerste week van oktober een grandioze verkoop actie! Door onze leden zullen dan Opende tompoucen (van de warme bakker) worden verkocht.

Traakteer u zelf op zo'n overheerlijke tompouce en steun daarmee onze gymvereniging. Alvast onze hartelijke dank en tot ziens op 4, 5 of 6 oktober.

Het bestuur.



**SOCIAAL CULTUREEL  
EN EDUCATIEF WERK**  
PROVINCIALE WEG 64 9865 AJ OPENDE

Opstap is van plan om in Opende de volgende kursussen te organiseren. U kunt zich opgeven door de bon in te sturen of door contact op te nemen met:

"Opstap"

Provincialeweg 64

Opende, tel. 05946-59636

(alleen op woensdagmorgen  
en dinsdagmiddag)

### Naaikursus

Deze cursus is inmiddels een begrip in Opende. Een ieder wordt op deskundige wijze op haar eigen nivo begeleid bij het zelf mode maken.

Tijdsduur: 10 lessen van 2 uur.

Plaats: Vrijz. Gebouw Opende, 13.30-15.30 uur.

Kosten: f 45,- (incl. slotavond).

(Een ander tijdstip is bij voldoende belangstelling mogelijk).

### Snoeien en onderhoud

In deze cursus leert u heesters, rozen en

fruitbomen op de juiste wijze te snoeien en te onderhouden.

Tijdsduur: 10 lessen van 2 uur.

Plaats: Vrijz. Gebouw Opende,  
woensdagavond.

Kosten: f 100,-.

Start: september/oktober.

### **Consumentenzaken**

Praktische informatie staat bij deze cursus centraal; garantiebepalingen; uw recht halen; postorderbedrijven; reparaties; kopen en ruilen.

Tijdsduur: 4 avonden.

Plaats: Vrijz. Gebouw Opende,  
donderdagavond.

Kosten: f 15,-.

Start: ± december.

### **Basicursus PC gebruik**

In samenwerking met het Regionaal Informatica Projekt start deze cursus computergebruik. In deze cursus leert u de basisvaardigheden die nodig zijn om zelfstandig met een personal computer te kunnen werken. U werkt met de toepassingen:

- tekstverwerking
- bestandsbeheer
- gebruik van het elektronisch rekenblad (spreadsheets)

Tijdsduur: 6 avonden van 2 uur.

Plaats: Vrijz. Gebouw en/of Pro Deo

Kosten: f 150,- incl. lesmateriaal en certificaat.

Start: september/oktober.

### **Besturen en organiseren**

In samenwerking met de gemeentelijke vrouwenraad start in oktober een korte cursus voor vrouwen die al dan niet actief zijn in besturen en organisaties (peuterspeelzaal, speel-o-theek, ouderraad etc). De cursus wordt gegeven door de Volkshogeschool Allerdsog en aan de orde komt o.a.:

- beleid; wat houdt dat in?
- organiseren
- vergadervaardigheden
- bestuursvaardigheden

Tijdsduur: 2 afzonderlijke dagen (\*)

Plaats: Pro Deo Opende

Kosten: f 15,-.

Start: oktober/november.

Opgave: via onderstaand strookje.

(\* NOOT): Voor kinderopvang kan eventueel worden gezorgd!

### **Engels voor beginners**

In samenwerking met Kader wordt een cursus engels gegeven, waarbij het spreken en verstaan centraal staat.

Tijdsduur: 15 lessen van 1½ uur

Plaats: Pro Deo Opende, vrijdagmorgen.

Start: oktober/november.

Kosten: f 30,-.

### **"Me and my make-up"**

Korte cursus voor meisjes waarbij alles aan de orde komt over huidverzorging en make-up.

Tijdsduur: 5 avonden van 1½ uur.

Plaats: Kantoor "Opstap", provincialeweg 64

Start: oktober/november.

Kosten: f 20,-.

Start: september/oktober.

### **Aktiviteiten voor kinderen in Opende Theaterclub 10 t/m 12 jaar.**

We zijn van plan om onder deskundige begeleiding een echte kindervoorstelling te verzorgen. Dit betekent veel oefenen, verkleeden, schminken en plezier. Naast de theaterclub is het leuk om een circusclub op te richten met jongleurs, clowns, rolschaatsers e.d.

De kosten van de circus- en de theaterclub zijn f 25,- incl. materiaal. Lijkt het je wat om mee te doen? Geef je dan snel op want vol is vol!

Plaats: Vrijz. Gebouw Opende.

Start: 3 oktober, 15.45-17.30 uur.

### **Kursus Zelf Maak Mode**

Deze cursus is inmiddels een begrip in Opende. Tijdens de cursus wordt een ieder op deskundige wijze op haar eigen nivo begeleid bij het zelf mode maken door de docent Alie van Beelen.

Hoe groot het succes is blijkt uit het feit dat de cursus voor de dinsdagmiddag reeds vol zit. Voor de maandagmiddag kan men zich nog opgeven. Deze cursus start vanaf 25 september. Het zijn 10 lessen van 2 uur, van 13.30 tot 15.30 uur, de kosten zijn, inclusief de slotavond, f 45,- en ze vindt plaats in het Vrijzinnig Gebouw.

## AANMELDINGS- EN INFORMATIEBON

Naam: .....

Adres: .....

Postkode: .....

Woonplaats: .....

Telefoon: .....

Ik wil meer informatie over: .....

Ik geef me op voor: .....

Handtekening: .....

**STUUR DEZE BON OP NAAR:**

"OPSTAP"

Antwoordnummer 251

9860 ZC Grootegast

een postzegel is niet nodig



Lied opgedragen aan Mevr. Windstra ter ere van haar 80-ste verjaardag, geschreven door haar dochter Lieneke Bethlehem-de Haan, op de wijs van Nederland, o Nederland we zijn de kampioen, . . .

### Beppe Sjouk

*Beppe Sjouk, o, beppe Sjouk  
Jo bin no tachtich jier  
Wy hâlde fan dat âlde minsk  
ek al wurd se hûnderd jier (refr.)*

*Toen beppe noch wat jonger wie  
rûn se fiere tochten  
fytse koe se ek hiel bêst  
se stode troch de bochten*

*Refrein*

*Beppe ried es sûnder ljocht  
"ho" sei doe de plysje  
beppe sei: "it brând alwer"  
en stapte gau op 't fytske.*

*Refrein*

*Beppe gong nei in freondinne  
yn Sebaldebuorren  
stapte yn 't ferkearde hûs  
en loerde yn'e pannen.*

*Refrein*

*Beppe woe graech alles sjen  
mei har fierrekiker  
loert se faek by kei oer't lân  
koe dat no noch briker.*

*Refrein*

*Beppe is no heuch bejaerd  
breided noch wat kotten  
soms ek noch in harlekijn  
der falt net mei te spotten.*

*Refrein.*

## BIERKARBONADEN

Wrijf schouderkarbonaden in met zout, peper, kerry, mosterd en bestrooi ze met bloem. Bak ze op een heet vuur door en door bruin. Op 't laatst nog een gesnipperd uitje en een lepel bloem meebakken. Het vlees eruit. Giet 2 koppen bier bij de jus, goed loskrabben, een laurierblad en wat thijm er bij. Laat de karbonaden hierin een uurtje zacht botergaats stoven.

## MEXICAANSE KARBONADE

Wrijf rib- of haaskarbonade in met zout en cayennepeper. Op 't laatst een gesneden uitje en een halve paprika aan ringen mee bruin braden. Doe er nu een paar geschilde ontpitte en gesneden tomaten bij. Laat hierin de karbonade nog 20 min. stoven.



**Met natuurvlees  
lig je altijd  
vooraan!**

**Slagerij**

**H. HELMUS**

Prov. weg 54 - KORNHORN  
Telefoon 05946 - 59917

**herenmodes en maatkledingbedrijf**



**ERINGA**

Provincialeweg 196. 9865TB Opende  
tel. 05946 - 59090

Wij verhuren **17, 18 en 19 eeuwse kleding**  
voor optochten, bruiloften

**Bruid en bruidegom**  
**Sint en Piet, Kerstman, enz.**

*Na 16.00 uur op afspraak.*



---

# Herinneringen van Hannes van de Smid

---



Zaterdag, laat in de middag. Ik ben meestal wel in de buurt aan het spelen als er ineens wordt geroepen: "Hannes! Ien huus kumm, 't wouter is warm!" Dat was een wekelijks weerkerende ramp. Het spel moest worden onderbroken en je kwam niet weer terug omdat de kans natuurlijk niet denkbeeldig was, dat je dan na de wekelijkse beurt weer vies zou worden. Als kind kun je natuurlijk niet garanderen dat dat niet gebeurt.

Eerst moest het haar gewassen worden. Dat was op zich een hele ceremonie. Daar lach je nu om, want je kunt in alle mogelijke winkels te kust en te keur gaan voor weet ik hoeveel soorten knijpflessen met shampoo. Heb je daarbij dan ook nog een douche tot je beschikking, dan is die hele haarwasserij een fluitje van een cent. In de dertiger jaren was dat wel even anders. Er waren toen pakjes shampoo in de handel in poedervorm. Er waren twee soorten; één voor blond haar en één voor donker haar. Het merk was "Schwarzkopf" en je kon twee wassingen doen met de inhoud van één pakje. De halve inhoud van een pakje werd verdeeld in twee oude theekopjes. Daar kwam dan een beetje water bij en je had shampoo voor één persoon. De inhoud van het ene kopje werd gebruikt voor het vóórwassen, die van het andere kopje deed dienst voor het nawassen. Omdat dit karwei bij het aanrecht moest gebeuren, moest ik altijd op een stoof staan. Wanneer ik gewoon op de grond stond, dan kon mijn hoofd niet ver genoeg voorover boven de waskom. Naast die waskom stond altijd een ketel vol met enigszins warm water voor het spoelen.

Ziezo, ik stapte op de stoof en mijn moeder ging stevig tegen mij aan staan, zodat ik niet weg kon springen als ik per ongeluk

wat shampoo in mijn ogen kreeg. Dit was iets wat wel eens gebeurde omdat ik mijn hoofd niet ver genoeg voorover hield. Bij de herinnering er aan voel ik nog de stevige greep van mijn moeder. De hand in mijn nek en duim en vingers stevig achter mijn oren, zodat ik flink in de klem zat.

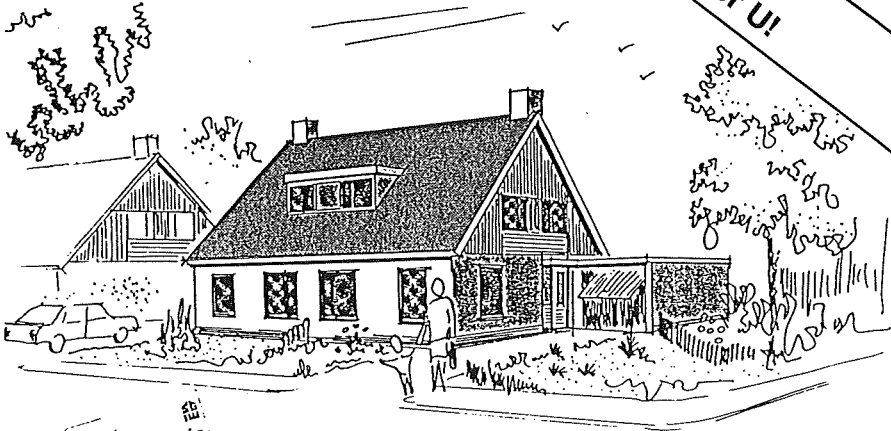
Meer dan eens heb ik gebruld: "Ik krieg zeep iene oogn!" Maar dat is even zoveel keren als onzin weggeredeneerd; misschien ook wel terecht. Na het haarwassen ging ik naar boven met schoon ondergoed en een wasblik, zeep, washandjes enzovoort. Op de zolder werd dan de rest van de schoonmaakbeurt uitgevoerd. Naderhand moest die wasblik weer naar beneden en bij de pomp buiten in het zinkputje worden leeggegooid. Eén keer is me halverwege de trap dat wasblik uit mijn handen gegleden; de trap naar de zolder was nogal steil. Dat gaf natuurlijk de nodige trammelant. Het was allemaal water op de grond en er was allemaal emaille van het wasblik afgesprongen. M'n ouders kwamen op het laawaai af uiteraard en ik verwachtte niet veel goeds. Ik probeerde ze enigszins gunstig te stemmen met een: "Doar har ik wel'n been breekn kind, moar dat is gelukkeg goed goan". Of het van dat "gelukje" kwam weet ik niet maar het leverde geen pak slaag op wegens wanbeleid mijnerzijds. Wel een hoop werk uiteraard.

Wanneer ik tegenwoordig mijn haar was, van alle gemakken voorzien, dan komt mij die toestand van toen soms nog zomaar een keer in de gedachten. Misschien waren er in die tijd zelfs wel kinderen die helemaal niet met shampoo werden behandeld maar met gewone of groene zeep. Met die kinderen heb ik dan nu nog een beetje medelij-

# 4 royale premie A-woningen

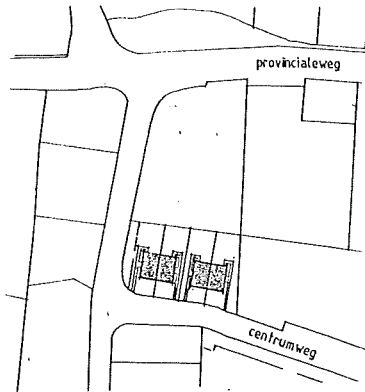
met G.I.W.-garantie

Grijp nu uw kans!  
Een eigen huis ook voor U!



## OPENDE

situatie:  
Centrumweg/Drachtsterweg



nieuwbouw  
verbouw  
onderhoud

**Bouwbedrijf  
KOOTSTRA - VAN DER VEEN B.V.**

Warmoltsstrijtte 9, Harkema, werkplaats/kantoor: Nije-wei 62, Harkema, tel. 05124-2906 b.g.g. 1374-1769.



den want dat zal wel ècht in de ogen geprikt hebben. Of hebben de meesten van jullie plezieriger herinneringen aan die vroe-gere wasbeurten?

## Nieuwbouw premie-A Koopwoningen

Op de hoek van de Centrumweg/Drachtsterweg is bouwbedrijf Kootstra van der Veen bv gestart met de bouw van 4 premie A woningen. Ook vorige jaren zijn door dit bedrijf dergelijke woningen in Opende gebouwd aan de Hoge Kamp.

Door de wijzigingen in de premiereregeling zijn de plannen enigszins aangepast en op sommige punten verbeterd. De vliering is o.a. verruimd, zodat daar nog de mogelijk-

heid is van een 4e slaapkamer/hobbyruimte. Verder is er de mogelijkheid te kiezen voor verschillende indelingen, zoals een open of gesloten keuken. Boven zijn 3 royale slaapkamers en een ruime badkamer gepland. De woningen zijn goed geïsoleerd, woonkamer en keuken voorzien van dubbel glas en geheel voorzien van centrale verwarming.

De koopsom van de woningen is f 132.000,- all in, vrij op naam. Afhankelijk van het inkomen kan er maximaal f 41.000,- subsidie worden gekregen. Omgerekend kunnen de maandlasten rond de f 500,- uitkomen. Met deze bouw wordt het braakliggende terrein in het centrum van het dorp opgevuld. 'IJs en weder dienende' wordt verwacht dat de woningen even na de jaarwisseling kunnen worden opgeleverd.

## De Stjelp Spelweek '89

Ook dit jaar werd er weer een spelweek gehouden voor de jeugd t/m 12 jaar, alle activiteiten werden druk bezocht. We begonnen de maandags met zeepvoetbal, hiervoor was de belangstelling zeer groot, zowel aan deelnemers als aan publiek, dit was een gezellige middag met o.a. een

skippiballenrace op het zeepveld, waarbij soms gekke taferelen getoond werden. Op dinsdag gingen we met een hele groep naar het Trimunt, daar konden ze ravotten, verstoppertje spelen e.d., dit was een geslaagde dag, wel zeer warm.

Op woensdag hadden we dit jaar eens een activiteit voor de oudere jeugd. We zijn een dag naar Slagharen geweest met de bus.





**Aan- en verkoop onroerend goed**

**Hypotheken Postbank C.V.B.,  
Bouwfonds Ned. Gemeenten**

(gunstige voorwaarden)

**Persoonlijke leningen**  
(konkurrerend)

**Bankzaken**  
(eventueel service aan huis)

**Alle verzekeringen**

**W. VAN DER MEULEN**

Drachtsterweg 43, Opende  
Telefoon 05946 - 59564

(ook een middenstander uit eigen dorp!)

Voor al uw:

**RAMEN  
DEUREN  
KOZIJNEN**

naar:

**Timmerbedrijf  
M. v.d. Hoek**

Tevens ruime keuze in  
**WAND- en VLOERTEGELS en  
SIERPLEISTERS.**

Scheiding 5, tel. 59849

**Uw trouwdag  
uw trouwkaart**

**KUIPERS B.V.**

Jan Binneslaan 84 (t/o. Lantearne)  
SURHUISTERVEEN  
Telefoon 05124 - 2005\*

**Voor al uw  
vervoer**

Speciaal

**KIPPERTRANSPORT  
AFZETCONTAINERS**

---

**J. Bronsema**

**Internat. transport**

---

Provincialeweg 36 - OPENDE  
Tel. 05946 - 58277



Dat er veel belangstelling voor was hebben we geweten, we waren met een groep van 52 tieners, de bus was vol. Dit was een zeer geslaagde dag, om 5 uur vertrok de bus weer naar Opende met 52 vermoeide, maar ook voldane tieners. Op de donderdag was een dagje naar de speeltuin in Norg gepland, maar omdat er niet genoeg belangstelling was, ging dit niet door. Toen is er spelenkermis gehouden voor de jeugd, zodat ze toch nog een plezierige middag hadden. De vrijdag hadden we 's morgens eerst slingers maken, waarmee we de Discozaal versierden wat goed lukte, want

de zaal hing bijna vol. Om  $\pm$  12.00 uur gingen we stokbrood bakken, wat erg gezellig maar ook erg druk was met een groep van 38 kinderen. 's Middags werd er Disco voor de kleintjes gehouden, wat ze natuurlijk erg leuk vonden. Ook dit jaar was het weer een geslaagde maar vooral drukke spelweek. De Stjelp fiets-driedaagse was dit jaar ook een succes, mede dankzij het mooie weer.

Er was veel belangstelling, menigeen heeft dan ook alle drie de avonden meegefietsd. De deelnemers hebben hun aandenken aan de fietstocht reeds ontvangen.

## Bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker

Sinds 1 januari 1989 is in de provincie Groningen het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker (opnieuw) gestart. Dit onderzoek houdt in dat vrouwen van 35 t/m 54 jaar eenmaal per drie jaar een uitnodiging thuisgestuurd krijgen om een uitstrijk-

je van de baarmoederhals te laten maken. In de regio van de Basisgezondheidsdienst West en Noord Groningen verstuurt de afdeling bevolkingsadministratie van het gemeentehuis de uitnodiging. De huisarts maakt het uitstrijkje. Het is de taak van de Basisgezondheidsdienst het onderzoek te coördineren en de resultaten te evalueren. Hoewel vrouwen over het algemeen het belang van het onderzoek onderschrijven (is

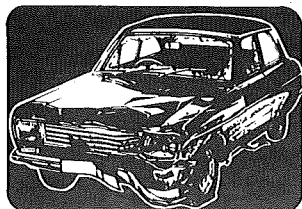
# Bent u ook blij met een kapsalon in Opende?

Kom dan ook eens langs . . .

Kapsalon  
**„ADRY”**



Provincialeweg 64, Opende,  
telefoon 05946 - 58222



verkoop  
gebruikte  
auto-onderdelen

inkoop en verkoop  
schade-auto's

autosloperij

**joh.v.d.heide**

Leidijkreed 2. 9865VS Opende  
tel. 05946 - 59724

## Bekkema Rijwielverhuur ( bij Strandheem )

Te koop:



gebruikte **Kinderfietsen**  
**Herenfietsen**  
**Damesfietsen**  
**Racefietsen**  
**Crossfietsen**

**Tel. 05946 - 59438**

gebleken uit een enquête onder vrouwelijke bezoekers van 'Op Roakeldais'), is de opkomst tot nog toe nog niet optimaal. Het is goed mogelijk dat dit komt omdat het bevolkingsonderzoek pas kort geleden is gestart en dat vrouwen vaak (nog) op eigen initiatief een afspraak maken met de huisarts.

### Eenmaal in de 3 jaar is voldoende

Vrouwen tussen de 35 en 55 jaar wordt aangeraden de uitnodiging om een uitstrijkje te laten maken af te wachten. Het vaker dan eens in de drie jaren laten maken

van een uitstrijkje is voor vrouwen zonder verdere klachten in verband met de vroege opsporing van baarmoederhalskanker niet nodig.

Mochten vrouwen nog vragen hebben over het onderzoek dan kunnen zij bellen met: hun eigen huisarts of de BaGD West en Noord Groningen, tel. nr. 05900-12120.

### 'Oproepschema'

In onderstaand schema staat aangegeven wanneer de vrouwen een uitnodiging kunnen verwachten.

		Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker			
Jaar van de uitnodiging		1989	1990	1991	1992
Geboortjaar van de vrouw	1935		1937	1938	1939
	1936		1940	1941	1942
	1939		1943	1944	1945
	1942		1946	1947	1948
	1945		1949	1950	1951
	1948		1952	1953	1954
	1951		1955	1956	1957
	1954				



*Geef uw mening: (030) 33.15.49*

### Dak- en thuislozen

## 'Zijn dat ook Mensen zoals Wij?'

Nederland telt meer dan 200.000 dak- en thuislozen. Tijdig begrip kan veel ellende voorkomen. Voor iedereen ligt informatie klaar.

### Dak- en thuislozen?

**ZONDER ONZE OPVANG  
BLIJVEN ZE NERGENS**

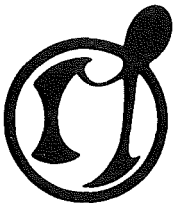
Informatie: VPC, Antwoord-  
nr. 9089, 3500 ZA Utrecht.

# Uw geboortekaartjes gratis?

Jazeker, dat kan!  
Wanneer u uw kaartjes bij  
Marwo bestelt en de juiste  
geboortedatum bij  
bestelling\* aan ons  
voorspelt

\* Minimaal veertien dagen van tevoren.

---



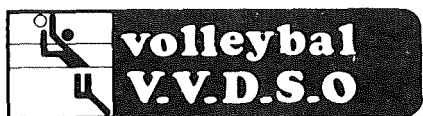
---

**drukkerij marwo**

---

opende - bossingel 10 - tel. 05946-59132  
faxnummer 05946 - 59119





### **Volleybaltoernooi**

Op zaterdag 12 augustus j.l. werd traditioneel, ditmaal voor de 9e keer, het jaarlijkse stratenvolleybaltoernooi gehouden op het sportpark "De Olde Wieren". Het geheel werd georganiseerd door de volleybalvereniging "De Smash" en plaatselijk belang. Er deden 37 seniorenteams en 8 jeugdteams aan mee. De leiding was in handen van mevr. Dinie Wassenaar met assistentie van o.a. Sietse v.d. Wal, Ina Meier, Ineke v.d. Velde, Janco Hofstede en de zusjes Ykje en Alie Hoekstra, terwijl Ale Bethlehem als terreinknecht fungeerde en Teun Eilander er voor zorgde dat de standen goed werden bijgehouden. Na een openingswoord van Dinie Wassenaar werd om ± 9.00 uur begonnen met de eerste wedstrijden. Het mooie weer liet ook deze keer geen verstek gaan en met veel inzet werden de wedstrijden gestreden. Na soms

spannende duels kwamen bij de senioren de volgende teams in de finale:

De Hoge Kamp 1, Oude Dijk 1 en Sjallemasstraat 2. In de finale verloor de Hoge Kamp 1 van zowel de Sjallemasstraat als de Oude Dijk, zodat de laatste twee moesten uitmaken wie uiteindelijk als winnaar uit de bus moest komen. Na een spannende strijd was het de Sjallemasstraat 2 die winnaar werd van dit toernooi.

Bij de junioren was de uitslag als volgt: Kampioen de Kaleweg, tweede de Benschmastraat, derde de Scheiding en vierde de prov. weg oost. Voor de kleintjes onder de 12 jaar was er weer het luchtkussen, waar dan ook dankbaar gebruik van werd gemaakt. Het geheel werd muzikaal opgeluisterd door de muziekvereniging "Uit Vriendschap". De EHBO-post werd ditmaal door mensen uit eigen dorp bezet, n.l. Tiemen Postma en Ykje Hoekstra. Gelukkig viel er voor hen weinig te doen, zodat het geheel tot een geslaagd einde kwam. Volgend jaar zijn er plannen om het 10e jubileum feestelijk te herdenken. Zo zijn er plannen om een

feesttent op het veld te plaatsen en 's avonds de dag af te sluiten met een barbecue en een popgroep o.i.d. Suggesties kunt u bij de leiding van dit toernooi inleveren.

Georg.

*Plaats ook eens  
een advertentie  
in De Keuvelaar!*



## **Stratenvolleybalkampioen Sjallemastraat 2**

*Bovenste rij v.l.n.r.: Miente Snip, Evert de Vries, Attie Tjoelker-van Dellen.  
Onderste rij v.l.n.r.: Femmie Snip, Gert de Haan, Tonnie Snip.*



**AMNESTY INTERNATIONAL**

## **Amnesty International voert aktie tegen de doodstraf**

### **Waarom een campagne tegen de doodstraf?**

In april is op de televisie te zien en te horen geweest dat Amnesty International in Utrecht, in aanwezigheid van o.a. minister Korthals-Altes, een campagne tegen de doodstraf

startte, die tot het einde van dit jaar zal duren. Wanneer Amnesty actie voert voor het lot van politieke of gewetensgevangenen kunnen veel mensen daar begrip voor opbrengen en zijn velen bereid de actie te steunen door een brief te schrijven, een kaart te sturen of een petitie te ondertekenen. Amnesty beroept zich bij al haar activiteiten op twee artikelen uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens: "Een ieder heeft het recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon" en "Niemand zal worden onderworpen aan wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing".

De doodstraf is een schending van het recht op leven en de meest wrede vorm van bestraffing die mogelijk is. Toch hebben veel mensen meer moeite met een campagne tegen de doodstraf dan met andere activiteiten van Amnesty. Vaak heeft dat te maken met het idee dat afschuwelijke misdrijven alleen op die manier afdoende bestraft kunnen worden en dat je alleen op die manier burgers kunt "leren" afschuwelijke dingen als moord of verkrachting achterwege te laten. Dat zou er dus op neerkomen dat de overheid haar burgers af moet leren geweld te gebruiken . . . door zelf wel geweld te gebruiken. Dat is een vreemde redenering; de overheid zou dan lijken op een ouder die zijn kinderen toebrult dat ze op moeten houden met zo hard te schreeuwen! Het klopt ook niet met de cijfers. Die tonen aan dat in landen waar de doodstraf wordt afgeschaft, de misdaadcijfers zeker niet stijgen, maar eerder teruglopen. Dit zijn twee belangrijke argumenten tegen de doodstraf. Er zijn er meer te noemen, maar dat moeten we maar voor een volgende keer bewaren.

### **De opzet van de campagne**

Iedere Amnestygroep heeft vier landen toegewezen gekregen waar de doodstraf nog wordt toegepast en waarop de actie gericht moet worden. Voor de groep in Grootegast zijn dat Irak, Nigeria, Singapore en Jamaica. In juni zijn er al brieven gestuurd naar Nigeria, deze maand richt de aandacht zich vooral op Irak.

### **De situatie in Irak**

Het is niet makkelijk om hierover bijzonder-

heden te geven, omdat de Irakese regering weinig open is over bijvoorbeeld het aantal executies.

- preciese cijfers ontbreken dus, vast staat dat het gaat om honderden executies per jaar.

- veel executies vinden plaats zonder een eerlijk proces en zonder recht van beroep.

- lichamen van geëxecuteerden vertonen soms sporen van martelingen.

- wanneer de familie van een geëxecuteerde het lichaam terug wil hebben om het te kunnen begraven, moeten zij eerst de kosten van de executie betalen.

- er zijn veel misdrijven waarop de doodstraf staat, zoals bijvoorbeeld het in het openbaar beledigen van de president van de republiek, politieke activiteiten anders dan voor de regeringspartij en desertie of niet present zijn in het leger

- in strijd met de Irakese wet zijn ook kinderen beneden de achttien jaar geëxecuteerd.

### **Een grote actie vraagt de inzet van velen**

De leden van de werkgroep schrijven autoriteiten in Irak aan, op de schrijfavonden en door middel van de schrijfabonnementen zal de medewerking van het publiek gevraagd worden en ook zullen speciale groepen uit de bevolking gevraagd worden hun collega's of de autoriteiten in Irak te schrijven. Politieke partijen, burgemeesters, juristen en jongerenorganisaties zullen hiervoor benaderd worden.

**Trouwkaarten**

**Drukkerij Kuipers**

Jan Binneslaan 84 (t/o. De Lantearne)  
SURHUISTERVEEN

(De makers van o.a. De Keuvelaar)

TIMMER- EN AANNEMINGSBEDRIJF

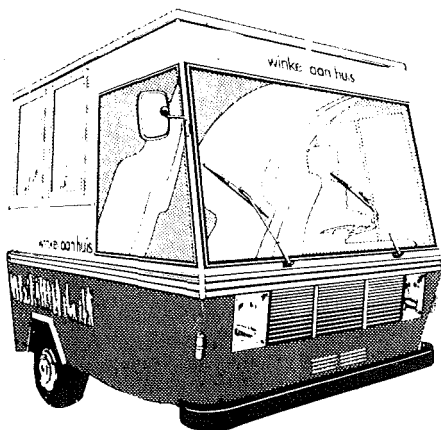


**BEKKEMA**

Voor nieuw- en verbouw  
Nieuwe kozijnen  
Klusjes e.d.  
Dakreparaties met 5 jaar garantie  
Levering materialen  
Inbraakpreventie

*Voor de grote  
of de kleine klus  
Bekkema dus*

Provincialeweg 15  
9865 AA Opende  
Tel. 05946 - 59293



**H.KOOP:**  
**uw thuiswinkel**  
**voor**

**\*  
melk en melkprodukten  
dagelijkse levensmiddelen  
verse groenten en fruit  
vers brood en banket**

**kwaliteit in uw straatje**



**service van deur tot deur ...**



*--- In de Klaver ---*

Molenweg 2  
NIEBERT  
Tel. 05945 - 49104



*Gaat u wel eens uit dineren?  
Ga het eens in Niebert proberen.*

*Ook voor grote groepen.*

*Tevens zaalruimte voor bruiloften en  
partijen tot 350 personen.*



**Café Restaurant  
„In de klaver”**

*J. v.d. Velde en Zonen*





# Uw fijnste vakantie boekt u morgen bij de Rabobank

De wintersport/  
winterzon  
vakantiereisgidsen  
liggen voor u klaar op  
ons kantoor te Opende,  
tel. 05946 - 59250



**Rabobank** 

Meer bank voor je geld

## Brandverzekering? Vergelijk de premie die u nu betaalt met die van ons!

Woonhuis 150.000,-.

Premie uitgebreide gevaren-  
verzekering **82,50**

<sup>1</sup>e klas risico.

Inboedel 50.000,-.

Premie uitgebreide gevaren-  
verzekering **62,50**

**Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij  
"Grootegast" w.a.**

p/a Rabobank  
Hoofdstraat 102, Grootegast  
Tel. 05946-12220



Met elkaar. Voor elkaar



Als Onderlinge aangesloten bij de Novo.